

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Катедра української мови імені проф. Івана Ковалика

Затверджено
на засіданні катедри української мови
імені проф. Івана Ковалика
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка

(протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.)

Завідувач катедри Зоряна КУПЧИНСЬКА

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
“Науковий семінар”,
що викладається в межах ОПП “Українська мова та література”
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності 035 Філологія.
Спеціалізація 035.01 Українська мова та література

Назва дисципліни	Науковий семінар
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Катедра української мови імені професора Івана Ковалика
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.01 Українська мова та література
Викладачі курсу	доц. Асіїв Л.В., кандидат філологічних наук, доцент
Контактна інформація викладачів	luboslava.asiyiv@lnu.edu.ua https://philology.lnu.edu.ua/employee/asijiv-lyuboslava Головний корпус ЛНУ ім. Івана Франка, каб. 234 м. Львів, вул. Університетська, 1
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення дисципліни за попередньою домовленістю. Он-лайн консультації за попередньою домовленістю. Для погодження часу он-лайн консультації слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка дисципліни	https://philology.lnu.edu.ua/course/naukovyj-seminar-4
Інформація про дисципліну	Дисципліна “Науковий семінар” є нормативною дисципліною зі спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література для освітньої програми “Українська мова та література”. Ця дисципліна викладається в 7 семестрі в обсязі 2 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Ця навчальна дисципліна, яка є важливою складовою циклу професійної та практичної підготовки студентів-філологів, поглиблює знання студентів з методології наукового лінгвістичного дослідження, ознайомлює з актуальними проблемами сучасного мовознавства, допомагає засвоїти сучасні методики та прийоми, поглиблює розуміння тенденцій розвитку мовної системи, вчить аналізувати явища, процеси і закономірності розвитку української мови, усвідомлювати їхню суть.
Мета та цілі дисципліни	Мета вивчення нормативної дисципліни “Науковий семінар” – залучити студентів до вирішення актуальних проблем українського мовознавства, розвивати знання, вміння та навички для проведення наукових досліджень, удосконалювати вміння та навички студентів писати науково-дослідницьку роботу. Практичні цілі курсу полягають в тому, що він допоможе: - засвоїти методики наукових досліджень з лінгвістики; - розвинути необхідні знання та вміння для проведення власної науково-пошукової діяльності та написання курсової роботи; - поглибити знання наукового стилю, удосконалити відповідні вміння та навички; - поглибити необхідні знання та удосконалити вміння писати тези, рецензії, готувати презентації, виступи.
Література для вивчення дисципліни	<i>Основна</i> 1. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи: навчальний посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Київ: Форум, 2000.

2. Асіїв Л. В. Курсова робота з українського мовознавства: Методичні вказівки до написання та вимоги до оформлення курсової роботи (для здобувачів II курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки філологічного факультету спеціальностей 035 Філологія (спеціальність 035.01 Українська мова та література) і 014 Середня освіта (спеціалізація 014.01 Українська мова та література). Львів, 2023. 86 с. URL: https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/kurs-metod_vyp_r.pdf
3. Мартинюк А. П. Основи наукових досліджень у лінгвістиці: навч.-метод. посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. 40 с. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream>
4. Мосейчук О. М. Методи проведення лінгвістичних досліджень: навч.-метод. посіб. Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2012. 75 с.
5. Семотюк О. Л. Сучасні технології лінгвістичних досліджень: навч. посібник. Львів: Вид-цтво Львів. політехніки, 2011. 152 с.
- Додаткова*
1. Глібчук Н. М., Асіїв Л. В. Діалектологічна практика: навчально-методичний посібник. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 103 с. URL: http://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2013/11/Dialekt_praktyka_rob_prohr_Hlibczuk.pdf
  2. Горошкіна О. М., Нікітіна А. В., Попова Л. О. Магістерська робота: від задуму до захисту: методичний путівник. Луганськ, 2004. 21 с.
  3. Конобродська В. Курсова і дипломна роботи з етнолінгвістики: навч. посібник. Житомир: Полісся, 2003. 236с.
  4. Корнієнко І. А. Наукові основи курсової роботи: методичні рекомендації. Миколаїв, 2005. 26 с.
  5. Кочан І. М., Токарська А. С. Культура рідної мови: зб. вправ і завдань. Львів: Світ, 1996. 228 с.
  6. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Київ: Видавничий центр «Академія», 1999. С. 30–32.
  7. Кравченко Н. К. Методи лінгвістичних досліджень. URL: <http://discourse.com.ua/lekciyi/>
  8. Мороз І. В. Структура дипломних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту. Київ, 1997. 56 с.
  9. Основні вимоги до дипломних та випускних робіт студентів-філологів: метод. рекомендації / Уклад. О. Штонь, В. Буда. Тернопіль, 2000. –21 с.
  10. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 711 с.
  11. Спіцин Є.С. Методика організації науково-дослідної роботи студентів у вищому закладі освіти. Київ: Вид.центр КНЛУ, 2003. 120 с.
  12. Тематика та методичні поради до написання курсових робіт з української мови: для викладачів і студентів філологічних факультетів педагогічних інститутів / Упоряд. М. І. Пентилюк, В. О. Нагіна. Київ, 1990. 52 с.
  13. Шейко В. М., Кушніренко Н. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підручник для вищих навчальних закладів. Харків: ХДАК, 1998. 288 с.
  14. Штонь О. П., Буда В. А. Курсова робота з української мови: навчально-методичний посібник для студентів-філологів. Тернопіль: Богдан, 2002. 63 с.

Тривалість курсу	один семестр (7)
Обсяг курсу	Загальний обсяг 60 годин, у т. ч. 20 години семінарських занять і 40 годин самостійної роботи. 2 модулі.
Очікувані результати навчання	<p>Студент повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • загальнонаукові та спеціально-лінгвістичні методи дослідження; • вимоги до оформлення бібліографії; • актуальні проблеми сучасного мовознавства; • вимоги до курсової роботи, її структуру; • особливості кожного розділу; • особливості наукового стилю; • основні інтернет-ресурси з лінгвістики; • вимоги до наукової презентації; • вимоги до наукових тез, вступу; <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • складати план-проспект курсової роботи; • формулювати мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження; • визначати актуальність дослідження; • оформлювати покликання, цитати, список використаної літератури (бібліографію); • карткувати досліджуваний матеріал; • аналізувати мовні явища; • застосовувати загальнонаукові та спеціально-лінгвістичні методи дослідження; • виявляти вплив позамовних чинників на функціонування різноманітних явищ; • з'ясовувати мовні закономірності та тенденції; • коротко узагальнювати результати дослідження; • писати наукові тези; • готовувати презентацію науково-дослідницької роботи; • брати участь у науковій дискусії. <p>Навчальна дисципліна спрямована на формування таких загальних компетентностей:</p> <p>ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4 Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 8 Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 13 Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>фахових компетентностей:</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).</p> <p>ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.</p>

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регистрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації)

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

та досягнення програмних результатів навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регистрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Ключові слова	методологія, метод, методика, карткування, прийом, бібліографія, об'єкт і предмет дослідження, структура роботи
Формат курсу	очний, дистанційний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	залік у кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: “Сучасна українська літературна мова (фонетика і фонологія)”, “Сучасна українська літературна мова (морфеміка і дериватологія)”, “Сучасна українська літературна мова (лексикологія)”, “Сучасна українська літературна мова (синтаксис)” “Історична граматика української мови” , “Діалектологія”, “Українська морфонологія”, “Основи наукових філологічних досліджень (мовознавчих)”, достатніх для сприйняття категоріального апарату дисципліни “Науковий семінар”, розуміння джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, колаборативне навчання, проектно-орієнтоване навчання, дискусія
Необхідне обладнання	Комп’ютер/ноутбук, проектор
Критерії оцінювання (окрім для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-балльною шкалою.</p> <p>Оцінювання в семестрі (залік) проводиться за такими видами робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> • колоквіум - 25 % семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 20; • доповідь - 25 % семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 25; • презентація - 25 % семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 25; • тези - 25 % семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 25. <p>Загалом протягом семестру 100 балів.</p> <p>Академічна добросередиство: очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недобросередиство. Виявлення ознак академічної недобросередиство в роботі студента, незалежно від масштабів плагіату чи обману, є підставою для того, щоб викладач її не зарахував. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов’язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, надає викладач виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані за виконання відповідних видів письмових робіт, а також бали, набрані</p>

	<p>впродовж семестру за виступи з доповідями та рецензіями на семінарі, участь в обговоренні, відповіді на колоквіумі. При цьому обов'язково враховується присутність на занятті та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом та іншими мобільними пристроями під час занять з метою, не пов'язаною з навчанням; списування та plagiat; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до колоквіуму	<p>Структура науково-дослідницької (курсової) роботи.</p> <p>Мета, завдання, об'єкт, предмет, актуальність дослідження.</p> <p>Вимоги до вступу курсової роботи.</p> <p>Загальнонаукові та спеціально-лінгвістичні методи дослідження.</p> <p>Методи вивчення науково-теоретичних джерел.</p> <p>Вимоги до цитування та покликів у науково-дослідницькій роботі.</p> <p>Методика збору фактичного матеріалу.</p> <p>Карткування як метод збирання фактичного матеріалу.</p> <p>Вимоги до наукової рецензії.</p> <p>Особливості наукового стилю.</p> <p>Оформлення бібліографії.</p> <p>Вимоги до бібліографічного опису джерела.</p> <p>Інтернет-ресурси з мовознавства.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
	МОДУЛЬ I				
1 т. 2 год.	Актуальні проблеми сучасного мовознавства. Тематика досліджень. Вимоги до написання на курсової роботи. Вступ. План-проспект. Академічна добросесність.	семінарсь ке заняття	2	Написання плану-проспекту курсової роботи. 4 год.	2 т.
2 т. 2 год.	Особливості опрацювання наукової літератури. Робота з каталогами. Методи вивчення науково-теоретичних джерел: конспектування, реферування, аnotування, цитування та ін.	семінарсь ке заняття	1-5	Опрацювання наукової літератури. Укласти бібліографію з теми курсової роботи. 4 год.	3 т.
3 т. 2 год.	Бібліографія до курсової роботи. Цитування, покликання в курсовій роботі.	семінарсь ке заняття	1-5	Написати вступ курсової роботи. 4 год.	4 т.
4 т. 2 год.	Методика збору фактичного матеріалу. Карткування досліджуваного матеріалу. Робота зі словниками.	семінарсь ке заняття	1-5	Укласти картотеку до курсової роботи . 10 год.	5 т.
5 т. 2 год.	Вступ як важливий структурний елемент курсової роботи. Структура основної частини курсової роботи. Особливості написання теоретичного розділу. Реферування наукових джерел.	семінарсь ке заняття	2	Написати розгорнутий план теоретичного розділу курсової роботи 7 год.	6 т.

	МОДУЛЬ II				
6 т. 2 год.	Актуальні питання сучасної української лінгвістики. Особливості публічного захисту наукової роботи. Обговорення основних положень теоретичних розділів.	семінарське заняття	1-5		
7 т. 2 год.	Спеціально-лінгвістичні методи дослідження. Методика лінгвістичних досліджень.	семінарське заняття	1-5	Написати тези до теоретичного розділу 4 год.	7 т.
8 т. 2 год.	Вимоги до рецензії на наукову-дослідницьку роботу, наукову статтю, виступ.	семінарське заняття	1-5	Написати рецензію на виступ 3 год.	8 т.
9 т. 2 год.	Вимоги до публічного виступу. Наукова дискусія.	семінарське заняття	1-5	Підготувати презентацію свого дослідження 4 год.	9 т.
10 т. 2 год.	Вимоги до презентації. Наукові тези. Наукова дискусія.	семінарське заняття	1-5		